

Lekarze białostoccy

w okresach: międzywojennym i powojennym

Konrad Fiedorowicz

(1878 – 1957)

Urodził się 30 czerwca 1878 r. w Krycewiczach na ziemi wileńskiej w rodzinie szlacheckiej. Był synem Norberta i Michaliny z Niewęglowskich.

Po ukończeniu w roku 1897 szkoły średniej w Rydze, wstąpił na Wydział Medyczny Uniwersytetu Kijowskiego. Dyplom z najwyższym wyróżnieniem „maxima cum laude” uzyskał w roku 1903 r. Po ukończeniu studiów, przeniósł się do Petersburga, gdzie rozpoczął pracę w Maryińskim Szpitalu. Po złożeniu w 1907 r. egzaminów doktoranckich na Wojskowej Akademii Lekarskiej, został rzeczywistym członkiem Rosyjskiego Towarzystwa Chirurgicznego im. Pirogowa. W 1910 r., na podstawie pracy doświadczalnej, dotyczącej zmian w jelitach pod wpływem zaburzeń w naczyniach kręgowych, uzyskał stopień doktora medycyny. Pracował i doktoryzował się pod kierunkiem profesorów: Fiedorowa, Oppla i Trojanowa – czołowych chirurgów Rosji. W 1911 r. przeniósł się do Astrachania, gdzie objął stanowisko ordynatora Oddziału Chirurgicznego Szpitala Miejskiego.

W czasie wojny 1914 r. został zmobilizowany i powołany na naczelnego lekarza Głównego Oddziału Opatrunkowego 120. dywizji, a następnie 101. Punktu Ewakuacyjnego w Rydze. Za zasługi wojenne otrzymał Ordery św. Stanisława i św. Anny.

Po zakończeniu wojny, w roku 1918, wrócił do Astrachania, gdzie na drodze wszechrosyjskiego konkursu otrzymał tytuł profesora i stanowisko kierownika Katedry Chirurgii Ogólnej Wydziału Medycznego Państwowego Uniwersytetu w Astrachaniu. W 1922 r. zrezygnował z zajmowanego stanowiska i powrócił do

Dr Konrad Fiedorowicz w pracy.

Polski. Mimo że otrzymał propozycję objęcia katedry chirurgii uniwersyteckiej w jednym z ośrodków w kraju, zdecydował się osiedlić na stałe w Białymstoku. Przyjazd dr. K. Fiedorowicza stał się dobrodziejstwem dla rozwoju białostockiego leczenia chirurgicznego, które do tej pory rozwijało się bardzo słabo.

Doktor Fiedorowicz poświęcił się całkowicie chirurgii usługowej. W 1922 r. objął stanowisko ordynatora oddziału chirurgii w szpitalu św. Rocha przy ul. Lipowej 47. Oddział chirurgiczny liczył 30 łóżek. Nowy kierownik przystąpił do reorganizacji oddziału, zadbał przede wszystkim o wyższy poziom usług leczniczych, poprzez

wprowadzenie nowoczesnych metod operacji na żołądku, jelitach, zabiegów urologicznych, zabiegów wola, jak również na układzie kostnym. Zakres zabiegów operacyjnych dr. K. Fiedorowicza był więc, jak na owe czasy, bardzo szeroki i dotyczył wszystkich dziedzin chirurgii klinicznej, dziś obejmujących co najmniej cztery specjalności zabiegowe. Doskonale znał dostępne piśmiennictwo chirurgiczne. Każdą wolną chwilę w czasie dyżurów poświęcał lekturze fachowych publikacji. W okresie swojej pracy zawodowej wyspecjalizował wielu znakomitych chirurgów.

Budowa nowego szpitala przy ul. Piwnej 11 stworzyła możliwość powięk-

szenia oddziału chirurgicznego do 60 łóżek i polepszenia warunków pracy. Od 1934 r. do wybuchu wojny dr K. Fiedorowicz pełnił funkcję dyrektora tego nowoczesnego w mieście szpitala.

Swoim doświadczeniem klinicznym i naukowym dzielił się ze środowiskiem lekarskim Białegostoku, głównie poprzez czynną działalność w Polskim Zrzeszeniu Lekarzy Województwa Białostockiego, którego był współzałożycielem. Na zebraniach zrzeszenia wygłosił dziesięć referatów, m.in. „O przywróconym krwiobieg”, który był wydrukowany w „Warszawskim Czasopiśmie Lekarskim” w roku 1935, oraz przeprowadził trzydzieści sześć demonstracji przypadków chorobowych oraz preparatów. Brał też aktywny udział w prezentacjach, które przedstawiali jego pracownicy – chirurdzy ze Szpitala św. Rocha i PCK. Wygłaszał również przemówienia, np. w roku 1935, po śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego, czy po zmarłych kolegach-lekarzach – Witoldzie Bajenkiewiczu, Kazimierzu Chwidźce, Józefie Huszczo.

Pięciokrotnie, w latach 1931 – 1938, wybierano go na prezesa zrzeszenia. Warto odnotować, że podczas jego kadencji przeżywało ono rozkwit naukowy i społeczny. Dzięki działalności zrzeszenia, środowisko białostockich lekarzy miało możliwość śledzenia na bieżąco postępów w naukach medycznych.

Doktor K. Fiedorowicz przyczynił się do powstania Biblioteki Lekarskiej. Był również czynnie zaangażowany w działalność Polskiego Czerwonego Krzyża.

W czasie niemieckiej okupacji pozostał w Białymstoku, pracując w miejscowych szpitalach. Był kilkakrotnie więziony przez gestapo.

Po wojnie włączył się w odbudowę szpitalnictwa w Białymstoku. W latach 1944 – 1948 był ordynatorem i dyrektorem Szpitala PCK przy ul. Warszawskiej, a następnie w 1948 r. objął ordynaturę Oddziału Chirurgicznego w Państwowym Szpitalu Chirurgicznym, przekształconym później w Wojewódzki Szpital im. J. Śniadeckiego. Pracował w nim do ostatnich dni życia. Był naj-

Tablica pamiątkowa na Oddziale Chirurgicznym Szpitala Wojewódzkiego w Białymstoku.

bardziej poważanym w mieście i regionie chirurgiem. Ta opinia przysporzyła mu licznych pacjentów.

Doktor K. Fiedorowicz, chociaż nie był etatowym pracownikiem Akademii Medycznej, to jednak zapisał się niejako w jej historii. Wychował i wyszkolił wielu chirurgów naszego regionu.

W 1953 r. odbyła się podniosła, ważna, lecz zapomniana przez wielu uroczystość. Rektor prof. Tadeusz Kielanowski dokonał uroczystego aktu odnowienia dyplomu lekarskiego szacownemu jubilatowi, doktorowi wszech nauk lekarskich, prof. Konradowi Fiedorowiczowi.

Dbanie o dobro i zdrowie chorego było jego naczelną zasadą w pracy. Mimo że wiedział o swojej nieuleczalnej chorobie, do końca starał się przekazywać młodym adeptom chirurgii swoje doświadczenie i wiedzę. Był poza tym osobą niezwykle barwną. Np. zwykł mawiać do kolegów chirurgów: „Dobrych chirurgów bakterie się nie imają”. Pamięć o nim jest wciąż żywa w społeczeństwie Białostockim.

Zmarł 25 kwietnia 1957 r., pochowano go na cmentarzu Farnym, w pobliżu kościoła, w Białymstoku.

Mieczysław Sopek

Dr n. med., były wieloletni pracownik Zakładu Anatomii Prawidłowej Człowieka UMB.

Magdalena Szkudlarek

Dr n. med., adiunkt Zakładu Anatomii Prawidłowej Człowieka UMB.

Post scriptum:

Na osiedlu Antoniuk, gdzie mieszkał w ostatnich latach życia, jedną z ulic nazwano jego imieniem.

Wspomnienie o dr. K. Fiedorowiczu wygłoszone zostało przez dr. Władysława Giedrojcia-Juragę, na zebraniu Polskiego Towarzystwa Chirurgicznego w Białymstoku w dniu 29 czerwca 1957 r.

Nagrobek dr. K. Fiedorowicza na cmentarzu Farnym w Białymstoku.